

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002599

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 02-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ від 17.07.2025 №384-ст

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Зінченко Сергій Володимирович

2. Serhii Zinchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 091

Назва наукової спеціальності: Біологія

Галузь / галузі знань: біологія

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 37044 Фізіологія людини і тварин

Дата захисту: 03-07-2025

Спеціальність за освітою: фізична реабілітація

Місце роботи здобувача: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9234

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 77.29.21, 77.05.05

Тема дисертації:

1. Вплив інтраоральних апаратів на морфо-функціональні та психофізіологічні зміни спортсменів-веслувальників
2. Influence of the intraoral devices on the morpho-functional and psychophysiological changes of rowing athletes

Реферат:

1. Дисертацію присвячено вивченню впливу оклюзійних апаратів на функціональні параметри спортсменів. Метою дослідження стало встановлення характеру впливу інтраоральних апаратів на морфо-функціональні та психофізіологічні зміни спортсменів-веслувальників. Методи дослідження: антропометричні, стоматологічні, електронейроміографічні, стабілометричний, психофізіологічні, методика вимірювання сили великих груп м'язів тулуба та плечового поясу, статистичний аналіз. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що вперше отримані детальні кількісні характеристики активності жувальної мускулатури та зміни в розподіленні м'язової активності після тривалого використання індивідуальної оклюзійної капи; вперше подано результати дослідження особливостей змін постурального балансу спортсменів-веслувальників після використання оклюзійної капи; вперше оцінено динаміку амплітудно-швидкісних

показників проведення нервового збудження по серединному нерву верхньої кінцівки під впливом використання оклюзійної капи; вперше досліджено динаміку психофізіологічних показників спортсменів при виристанні оклюзійної капи; доповнено дані про збільшення силової продуктивності м'язів, що беруть участь в спортивних рухах, після використання оклюзійної капи; підтверджено дані про індивідуальний характер змін функціонального стану спортсменів під впливом використання оклюзійної капи; дістали подальшого розвитку погляди на можливість використання індивідуальної оклюзійної капи не тільки як важливого елементу індивідуального захисту для спортсменів з метою запобігання травмам, а і як одного з сучасних засобів реабілітації спортсменів з відновленням високого рівня м'язової координації. За результатами дисертаційного дослідження встановлено достовірне зменшення показників шийного лордозу, виявлено зниження право-лівобічної асиметричності для показників активності жувальної мускулатури, що свідчить про позитивний вплив інтраоральних апаратів на стабілізацію нейром'язової симетрії та покращення функціонального стану моторних провідних шляхів у спортсменів-веслувальників. Динаміка показників активності м'язів плечового поясу в умовах фізичного навантаження засвідчила переваги у функціональній підготовленості спортсменів, які застосовували індивідуальні інтраоральні капи. Виявлено зниження швидкості антеріопостеріорних, медіолатеральних і площинних переміщень центру тиску стоп в умовах вузької стійки з розплющеними та заплющеними очима у спортсменів після тривалого використання індивідуальної оклюзійної капи, показано збільшення показника якості функції рівноваги. Виявлено статистично значущі зміни психофізіологічного стану спортсменів, що може свідчити про збільшення збалансованості основних нервових процесів в результаті використання оклюзійної капи. На основі проведеного дослідження були розроблені практичні рекомендації щодо доцільності впровадження індивідуальних інтраоральних апаратів у тренувальний процес спортсменів-веслувальників як одного з ефективних засобів підвищення морфо-функціональної стабільності та психофізіологічної адаптації до інтенсивних фізичних навантажень.

2. The dissertation is devoted to the study of the influence of occlusal devices on the functional parameters of athletes. The aim of the study was to establish the nature of the influence of intraoral devices on the morpho-functional and psychophysiological changes of rowing athletes. Research methods: anthropometric, dental, electroneuromyographic, stabilometric, psychophysiological, methods for measuring the strength of large muscle groups of the trunk and shoulder girdle, statistical analysis. The scientific novelty of the results obtained lies in the fact that for the first time detailed quantitative characteristics of the activity of the masticatory muscles and changes in the distribution of muscle activity after prolonged use of an individual occlusal mouthguard were obtained; for the first time the results of the study of the features of changes in the postural balance of rowing athletes after using an occlusal mouthguard were presented; for the first time the dynamics of amplitude-velocity indicators of nerve excitation along the median nerve of the upper limb under the influence of using an occlusal mouthguard were assessed; the dynamics of psychophysiological indicators of athletes during the use of an occlusal guard were investigated for the first time; data on the increase in the power productivity of muscles participating in sports movements after the use of an occlusal guard were supplemented; data on the individual nature of changes in the functional state of athletes under the influence of the use of an occlusal guard were confirmed; views on the possibility of using an individual occlusal guard not only as an important element of individual protection for athletes in order to prevent injuries, but also as one of the modern means of rehabilitation of athletes with the restoration of a high level of muscle coordination were further developed. According to the results of the dissertation study, a significant decrease in cervical lordosis indicators was established, a decrease in right-left asymmetry was revealed for indicators of masticatory muscle activity, which indicates a positive effect of intraoral devices on the stabilization of neuromuscular symmetry and improvement of the functional state of motor pathways in rowing athletes. The dynamics of the activity indicators of the shoulder girdle muscles under physical load conditions demonstrated the advantages in the functional fitness of athletes who used individual intraoral mouthguards. A decrease in the speed of anteroposterior, mediolateral and planar movements of the center of pressure of the feet in a narrow stance with open and closed eyes was found in athletes after prolonged use of an individual occlusal mouthguard, an increase in the quality indicator of the balance function was shown.

Statistically significant changes in the psychophysiological state of athletes were found, which may indicate an increase in the balance of the main nervous processes as a result of the use of an occlusal mouthguard. Based on the conducted study, practical recommendations were developed on the feasibility of introducing individual intraoral devices into the training process of rowing athletes as one of the effective means of increasing morpho-functional stability and psychophysiological adaptation to intensive physical exertion.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Зінченко С. В., Пастухова В. А., Колосова О. В. Вплив використання індивідуальної оклюзійної капи на постуральний баланс висококваліфікованих спортсменів, що спеціалізуються у веслуванні на байдарках та каное. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія. 2025. №1(100). С. 81–86. DOI: <https://doi.org/10.17721/1728.2748.2025.100.81-86>
- Пастухова В. А., Зінченко С. В., Колосова О. В. Вплив використання індивідуальної оклюзійної капи на функціональний стан нервово-м'язової системи висококваліфікованих спортсменів, які спеціалізуються у веслуванні на байдарках та каное. Вісник проблем біології та медицини. 2024. № 4 (175). С. 620–629. DOI: 10.29254/2077-4214-2024-4-175-620-629
- Пастухова В. А., Зінченко С. В. Зміни психофізіологічного стану кваліфікованих спортсменів-веслувальників при використанні оклюзійної шини (капи). Вісник Черкаського університету. 2024. № 2. С. 101–111. DOI: <https://doi.org/10.31651/2076-5835-2018-1-2024-2-101-111>
- Пастухова В. А., Зінченко С. В. Вплив індивідуальних оклюзійних кап на функцію рівноваги спортсменів-гребців. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Біологія. 2023. Т. 93. № 2. С. 15–17. DOI: 10.17721/1728.2748.2023.93.15-17
- Зінченко С. В., Пастухова В. А. Сучасні принципи нейром'язової стоматології та їх прикладне застосування в спорті. Вісник проблем біології і медицини. 2022. Вип. 3 (166). С. 69–79. DOI: 10.29254/2077-4214-2022-3-166-69-79

Наукова (науково-технічна) продукція: методика покращення тренувального процесу спортсменів-веслувальників

Соціально-економічна спрямованість: встановлення характеру впливу інтраоральних апаратів на морфо-функціональні та психофізіологічні зміни спортсменів-веслувальників

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 012U108187; 0123U102226

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пастухова Вікторія Анатоліївна
2. Victoriya Pastukhova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4091-913X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Локес Катерина Петрівна

2. Kateryna P. Lokes

Кваліфікація: к.мед.н., доцент, 14.03.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8847-837X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Полтавський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 43937407

Місцезнаходження: вул. Шевченка, буд. 23, Полтава, Полтавський р-н., 36011, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сарафенюк Лариса Анатоліївна

2. Larisa Sarafyniuk

Кваліфікація: д. б. н., професор

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8253-5997

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Вінницький національний медичний університет імені М. І. Пирогова

Код за ЄДРПОУ: 02010669

Місцезнаходження: вул. Пирогова, буд. 56, Вінниця, Вінницький р-н., 21018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дяченко Андрій Юрійович

2. Andriy Diachenko

Кваліфікація: д.фіз.вих., професор, 24.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9781-3152

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федорчук Світлана Володимирівна

2. Svitlana V. Fedorchuk

Кваліфікація: к. б. н., 03.00.13

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2207-9253

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет фізичного виховання і спорту України

Код за ЄДРПОУ: 02928433

Місцезнаходження: вул. Фізкультури, буд. 1, Київ, 03150, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коробейніков Георгій Валерійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коробейніков Георгій Валерійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Маринич Вікторія Леонідівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна